

Lausunto Kihniön kunnan Lylyharjun tuulivoimaosayleiskaavasta

Rakennus- ja ympäristölautakunta 04.04.2023 § 40

Kihniön kunnan tekninen toimi pyytää Parkanon kaupungin lausuntoa Lylyharjun tuulivoimapuiston osayleiskaavaluonnoksesta. Lylyharjun tuulivoimapuistohanke sijoittuu Kihniön, Kurikan ja Parkanon alueille. Koko hankealueelle suunnitellaan enintään 14 tuulivoimalan rakentamista. Tuulivoimaloiden koko on 290 metriä. Kaavaprosessin kanssa samaan aikaan hankkeesta laaditaan YVA-lain mukainen ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA). Osayleiskaavalla tutkitaan YVA-menettelyssä tarkasteltua maksiratkaisua, joka on Kihniön kunnan osayleiskaava-alueella enintään seitsemän (7) voimalaa. Kaavoituksen tavoitteena on mahdollistaa alueelle tuulivoimaloiden rakentaminen laatimalla MRL 77 a §:n mukainen oikeusvaikutteinen osayleiskaava, jota voidaan käyttää suoraan tuulivoimaloiden rakennusluvan myöntämisen perusteena.

Sähkösiirto

Alustavan suunnitelman mukaan tuulipuisto liitetään kaava-alueen länsipuolella olevaan Fingrid 110 kV voimajohtoon (VE A) tai rakennetaan uusi 110 kV ilmajohto Seinäjoki-Rännäri voimajohdon viereen, millä liitytään Fingridin Rännärin sähköasemaan (VE B). Myös muita vaihtoehtoja tutkitaan muiden tuulivoimahankkeiden kanssa. Suunnitelmat tarkentuvat hankkeen jatkosuunnittelun aikana

Osayleiskaavan tavoitteet

Tuulipuiston tavoitteena on osaltaan edistää ilmastopoliittisia tavoitteita, joihin Suomi on sitoutunut. Osayleiskaavan suunnittelun tavoitteena on toteuttaa tuulivoimapuiston rakentaminen luonnonympäristön ominaispiirteet ja ympäristövaikutukset huomioon ottaen sekä lieventää rakentamisesta mahdollisesti aiheutuvia haitallisia vaikutuksia. Lisäksi osayleiskaavan tavoitteena on ottaa huomioon muut aluetta koskevat maankäytöntarpeet ja suunnitteluprosessin kuluessa muodostuvat tavoitteet

Maakuntakaava

Alueella on voimassa Pirkanmaan maakuntakaava 2040. Maakuntakaavassa suunnittelualueelle on osoitettu tuulivoima-alue (tv1), kiviaineshuollon kannalta tärkeä alue (EoK, turvetuotannon kannalta tärkeä alue (Eot), turvetuotantoon liittyvä valuma-alue (tu) ja S-merkinnällä varustettu alue eli suojelualue. Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulain nojalla suojellut tai suojeltaviksi tarkoitetut alueet, kuten kansallispuistot ja luonnonpuistot sekä soiden-, rantojen-, vanhojen metsien, lehtojen- ja lintuvesiensuojelualueet. Merkinnällä osoitetaan myös ne suojelualueet, jotka voidaan toteuttaa luonnonsuojelulain ja/tai muun lainsäädännön perusteella, sekä koskien suojelulla rauhoitetut kosket. Tätä aluetta koskee suojelumääräys; *alueella ei saa ryhtyä sellaisiin toimenpiteisiin, jotka saattavat vaarantaa alueen suojeluarvoja. Luonnonsuojelulain nojalla muodostettuja alueita koskevat suojelupäätöksessä annetut määräykset, ja alueiden toteuttamisesta vastaa ensisijaisesti valtio. Muiden alueiden osalta suojelun toteutus päätetään yksityiskohtaisemman suunnittelun yhteydessä.*

Yleis- ja asemakaava

Kihniön kunnan alueella ei hankealueella ole voimassa olevaa yleiskaavaa tai ranta-asemakaavoja. Alue on kaavoittamatonta.

Hankealue (Kihniö)

Hankealueella ei sijaitse vakituisia asuinrakennuksia tai vapaa-ajanrakennuksia. Hankealueella sijaitsee Lylyneva ja Iso-Ristineva; Lylynevalla ja Iso Ristinevalla on kohtalaisesti METSO-elinympäristöjä ja uhanalaisia luontotyypppejä. Lisäksi ne muodostavat linnustollisesti merkittävän alueen ja arvokkaan suo- ja metsäkokonaisuuden.

Havainnot osayleiskaavaluonnoksesta

Osayleiskaavassa Lylyneva-Ristineva alueelle on osoitettu vain pienet luonnonalueet, vaikka laaja luonnontilainen suokokonaisuus on maakuntakaavassa osoitettu suojelualueena (S). Kohde kuuluu myös soiden suojeluohjelman täydennyskohteisiin ja on linnustoltaan maakunnallisesti arvokas. Lylynevan rajalle on juuri perustettu uusi vanhan metsän luonnonsuojelualue yksityisen maalle. Kaavassa Lylynevan-Iso-Ristinevan suokokonaisuus tulee osoittaa maakuntakaavan tavoin suojelukohteena. Tuulivoimaloiden soveltuvuus luonnonsuojelualueen viereen tulee arvioida uudelleen. Linnustollisesti arvokas suoalue on viimeisiä laajoja luonnontilaisia suoalueita ja erityisen merkittävä riekon esiintymisen kannalta. Riekko on Pirkanmaan uhanalaiset lajit ja luontotyyppit-julkaisussa osoitettu Pirkanmaan vastuulajiksi, koska laji on levinneisyytensä ääri rajoilla Pirkanmaalla ja lajia tavataan enää äärimmäisen vähän. Tiestön ja voimaloiden rakentamisesta aiheutuva häiriö ja tuulivoimalat uhkaavat hävittää lajin viimeisiä elinpiirejä maakunnassa ja uhkaavat myös alueen muuta arvokasta lajistoa. Alueella on myös havainnot maakotkasta, jonka elinpiirille tuulivoimalat sijoittuisivat.

Kihniön ja naapurikunnan Parkanon alueelle sijoittuu samanaikaisesti useampia tuulivoimahankkeita, osa on kaavoitusvaiheessa, osa vasta suunnittelussa. Lylyharjun tuulivoimahankkeen ympärillä on seitsemän (7) muuta tuulivoimahanketta; Mäntykangas noin 5 km, Jäkälankangas 6 km, Ruohoinenmäki n. 7 km, Mäntyperä (Kihniö) 3 km, Myyränkangas (Kihniö) 15 km, Takakangas-Pihlajaharju (Parkano) n. 18 km ja Siliäkangas (Karvia) n. 20 km. Yhteensä vähintään 80 voimalaa. Usean eri hankkeen yhteisvaikutusten selvittäminen ja huomioiminen on vaikeaa nykyisillä aineistoilla. Näkymäanalyysit on tehty kyseisen hankkeen ympärille ja viereisten hankkeiden näkyvyyttä on vaikea hahmottaa kaava-aineiston liitteiden perusteella. Hankkeiden maltillisempi ja vähemmän päällekkäinen toteuttaminen mahdollistaisi sen, että hankkeiden vaikutuksista ympäristöönsä saataisiin dokumentoitua tietoa, jolloin ei jouduttaisi turvautumaan pelkästään vaikutusten arviontiin. Osa vaikutuksista on ns. subjektiivisiä, kuten maisemaan liittyvät vaikutukset. Hankealueella sijaitsee Käskyvuoren ja Alkkianvuoren Geopark-kohteet, joilta avautuvaan maisemaan Lylyharjun-tuulivoimapuistohanke vaikuttaa voimakkaasti.

Arseeni ja sulfaattimaat

Kaavaselostuksen mukaan hankealueen etelä- ja pohjoisosa kuuluvat Etelä-Suomen arseeniprovinssiin. Arseeni on terveydelle vaarallinen, syöpää aiheuttava raskasmetalli, joka voi liueta pohjaveteen. On huolehdittava siitä, että rakennustyössä käytettävää kiviainesta ei ole louhittu arseenipitoisesta kalliosta. Sähkösiirtoreitti sijoittuu arseenipitoiselle alueelle, joten rakentamisessa on otettava huomioon arseenista mahdollisesti ympäristölle aiheutuva haitta. Sähkösiirtoreitti on turvepitoista aluetta, jossa on paksuja turvekerrostumia. Rakentaminen vaatii huomattavia massanvaihtoja, joiden yhteydessä voi paljastua

happamia sulfaattisedimenttejä. Happamat sulfaattimaat alentavat pH:ta ja näin lisäävät arseenin liikkuvuutta ja riskiä joutua pohjavesiin.

Oheisaineistona:

Lylyharjun tuulivoimaosayleiskaavan karttaluonnos
Kaavaselostus
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma
Näkymäalueanalyysi ja valokuvasovitteet
Tuulivoima-alueen arkeologinen inventointi
Linnusto ja luontoselvitys
Lylyharju melumallinnusraportti
Välkeselvitys
Natura tarvearviointi
Lepakkoselvitysraportti
Asukaskysely yhteenveto
Sähköisen karttakyselyn yhteenveto
Lausuntopyyntö tuulivoimaosayleiskaava luonnoksesta
Kuulutus tuulivoimaosayleiskaava luonnoksesta

Valmistelija:

rakennustarkastaja Raisa Karinsalo-Manninen p. 044 7865 651

Esittelijä

Rakennustarkastaja Raisa Karinsalo-Manninen

Päätösehdotus

Kaavassa Lylynevan-Iso-Ristinevan suokokonaisuus tulee osoittaa maakuntakaavan tavoin suojelukohteena. Tuulivoimaloiden soveltuvuus luonnonsuojelualueen viereen tulee myös arvioida uudelleen. Eri hankkeiden yhteisvaikutukset tulee huolellisesti selvittää ja pyrkiä laatimaan alueilta sellainen näkemäalue/maisema-analyysi, että myös viereisten hankkeiden voimaloiden näkyminen maisemassa on huomioitu. Tuulivoima-alueet tulevat muuttamaan voimakkaasti maisemaa, joten suojelualueiden ja maisemallisesti/kulttuurillisesti arvokkaiden kohteiden kohdalla hankkeen sopivuutta tulee harkita huolellisesti. On huolehdittava siitä, että rakennustyössä käytettävää kiviainesta ei ole louhittu arseenipitoisesta kalliosta. Sähkösiirtoreitti sijoittuu arseenipitoiselle alueelle, joten rakentamisessa on otettava huomioon arseenista mahdollisesti ympäristölle aiheutuva haitta.

Päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Rakennus- ja ympäristölautakunta 27.04.2026 § 48
517/00.04.03/2023

Kihniön kunnanhallitus on kokouksessaan 30.3.2026 § 48 päättänyt asettaa Lylyharjun tuulivoimaosayleiskaavan ehdotusvaiheen aineiston nähtäville.

Lylyharjun Kihniön tuulivoimaosayleiskaava sijoittuu Kihniön ja Parkanon rajalle noin 9 km luoteeseen Kihniön keskustasta. Osayleiskaavan alueelle suunnitellaan enintään kuuden (6) tuulivoimalan rakentamista, joiden kokonaiskorkeus on enintään 290 metriä.

Kaavoituksen tavoitteena on mahdollistaa alueelle tuulivoimaloiden rakentaminen laatimalla alueidenkäyttölain 77 a §:n mukainen oikeusvaikutteinen yleiskaava, jota voidaan käyttää suoraan tuulivoimaloiden rakennusluvan myöntämisen perusteena.

Havainnot osayleiskaavaehdotuksesta

Parkanon rakennus- ja ympäristölautakunta on aiemmin lausunut osayleiskaavaluonnoksesta 4.4.2023 §40. Ehdotusvaiheen aineiston perusteella kaavaratkaisua on luonnosvaiheen jälkeen tarkistettu. Kihniön osayleiskaava alueella tuulivoimaloiden määrä on vähentynyt seitsemästä kuuteen, ja kaavaehdotukseen on liitetty useita täydennettyjä selvityksiä, kuten arkeologiset täydennysinventoinnit, päivitetty näkymäalueanalyysisekä YVA menettelyn perustellun päätelmän huomiointi. Vaikka kaavaa on kehitetty luonnosvaiheen palautteen perusteella, lautakunnan näkemyksen mukaan esitetyt täydennykset ja muutokset eivät vielä riittävästi ratkaise hankkeen keskeisiä luonto-, maisema-, ja pohjavesivaikutuksiin liittyviä huolia.

Oheisaineistona:

Osayleiskaava ehdotus

Kaavaselostus

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Näkymäalueanalyysi ja havainnekuvat

Arkeologinen inventointi

Täydennysinventointi 2025

Linnusto ja luontoselvitys

Melumallinnusraportti

Välkeselvitys

Natura-arviointi

Lepakkoselvitys

Asukaskysely yhteenveto

Sähköisen karttakyselyn yhteenveto

Vastineen luonnosvaiheen palautteisiin

Lausuntopyyntö

Päätös on kaupungin strategian mukainen.

Valmistelija: Rakennustarkastaja Raisa Karinsalo p. 044 7865 651

Esittelijä

Rakennustarkastaja Raisa Karinsalo

Päätösehdotus

Parkanon rakennus- ja ympäristölautakunta lausuu Lylyharjun tuulivoimaosayleiskaavan kaavaehdotuksesta seuraavaa:

Kaavassa Lylynevan–Iso Ristinevan suokokonaisuus tulee osoittaa maakuntakaavan tavoin suojelukohteena. Tuulivoimaloiden soveltuvuus luonnonsuojelualueen ja linnustollisesti arvokkaiden kohteiden välittömään läheisyyteen tulee arvioida uudelleen. Eri tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutukset maisemaan, luontoon ja asumiseen tulee selvittää huolellisesti, näkemäalue ja maisema analyysihin on sisällytettävä myös viereisten hankkeiden voimaloiden näkyvyys. Tuulivoima alueet tulevat muuttamaan voimakkaasti maisemaa, joten suojelualueiden sekä maisemallisesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden kohteiden kohdalla hankkeen soveltuvuutta tulee harkita erityisen huolellisesti. Lisäksi lautakunta edellyttää, että kaavassa ja hankkeen jatkosuunnittelussa varmistetaan pohjavesien suojele. Tuulivoima alue sijoittuu hydrologisesti

herkkään suo ja turvemaakokonaisuuteen, jolta rakennusaikaiset valumavedet voivat kulkeutua Parkanon puolelle pohjavesialueelle nro 47650 sekä Kihniön puolella Naarmijärven pohjoispuoliselle pohjavesialueelle. Rakennusaikaiset kaivannot, tiet, kaapelireitit ja massanvaihdot voivat muuttaa luonnollisia virtaussuuntia ja lisätä sameiden, happamien ja mahdollisesti arseenipitoisten vesien kulkeutumisen riskiä pohjaveteen. Ennen kaavan hyväksymistä on edellytettävä kattavaa rakennusaikaista pintavesien hallintaa ja pohjavesisuojaus suunnitelmaa sekä varmistettava, ettei rakentamisessa käytetä arseenipitoisesta kalliosta louhittua kiviainesta ja että arseeni ja sulfaattimaiden riskit on asianmukaisesti huomioitu.

Päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Lisähuomiona todettiin virhe kaavaselostuksen sivulla 23: kuvan 8-1 yläpuolella olevassa tekstissä mainitaan asiaan kuulumattomasti Kiikoisten kunnan alue ja Satakunnan maakuntakaava.